Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Seppo Ensio Uusinarkaus	Telia Tunnistus	18.09.2025 14:27:05 UTC+03:00

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Lausunto hallintovaliokunnalle rikoslain 16 luvun muutosehdotuksesta

18.09.2025

Viite: HE 71/2025 vp

LAUSUNTO

Länsi- Uudenmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto, ja toteaa seuraavaa:

Valtakunnallinen Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on kerännyt ja ylläpitänyt ensihoidon uhka- ja vaaratilannetilastoja vuodesta 2014 alkaen. Tilastojen mukaan vuonna 2023 uhka- ja väkivaltatilanteita esiintyi keskimäärin yksi ilmoitus 1 753 tehtävää kohden (esiintymistiheys 0,057 %), kun vastaava luku vuonna 2024 oli yksi ilmoitus 1 319 tehtävää kohden (esiintymistiheys 0,076 %). On kuitenkin perusteltua arvioida, että todellisuudessa ensihoitohenkilöstöön kohdistuvia uhka- ja väkivaltatilanteita tapahtuu enemmän kuin viralliset tilastot osoittavat.

Tilanteiden määrän kasvu on huolestuttava kehityssuunta. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että hallituksen esitys rikoslain 16 luvun muuttamisesta vahvistaa ensihoitajien ja pelastushenkilöstön rikosoikeudellista suojaa perustellusti. Ennaltaehkäisevät toimet ovat keskeisiä uhka- ja väkivaltatilanteiden torjunnassa, mutta lisäksi tarvitaan lainsäädännöllisiä muutoksia yhteiskunnallisesti merkittävien toimijoiden suojaamiseksi.

Esitettyjen muutosten myötä rikoslain 16 luvussa poliisi- ja hälytystoiminta määriteltäisiin nimenomaisesti suojeltavaksi oikeushyväksi, jolloin rikoksen tunnusmerkistön täyttyminen ei edellyttäisi julkisen vallan käyttöä. Tämä selkeyttäisi oikeustilaa erityisesti ensihoitajien osalta ja korostaisi entistä vahvemmin, että väkivalta, uhkailu ja muu toiminnan olennainen haittaaminen näissä tehtävissä ei ole hyväksyttävää.

Tehokkaampi puuttuminen väkivaltaa ja uhkailua sisältäviin tilanteisiin edistäisi poliisin, pelastustoimen ja erityisesti ensihoidon henkilöstön työturvallisuutta. Ehdotetut säännökset parantaisivat merkittävästi ensihoitotyötä tekevien henkilöiden rikosoikeudellista suojaa, sillä nykyiset rikoslain 16 luvun 1–2 §:t soveltuvat heidän osaltaan vain harvoin.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue haluaa lisäksi tuoda esiin, että myös sosiaali- ja kriisipäivystys toimii hälytystoiminnassa viranomaisena yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ympäri vuorokauden. Oikeusministeriön valmistelemassa hallituksen esitysluonnoksessa ei kuitenkaan ole mainintaa sosiaali- ja kriisipäivystyksen työntekijöistä osana hälytystoiminnan toimijoita. He toimivat kentällä päivittäin yhteistyössä poliisin, ensihoidon ja pelastustoimen kanssa, ja ovat siten yhteiskunnallisesti merkittäviä toimijoita.
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kannattaa esitettyä muutosta rikoslain 16 lukuun.

Seppo Uusinarkaus
Pelastuspäällikkö, ensihoito
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue